

**Agnieszka Tomasik**

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

## Kształcenie brokerów informacji w Polsce

**Streszczenie:** W artykule przedstawiono wpływ rozwoju techniki informatycznej na proces gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji. Omówiony został wpływ cyberprzestrzeni i Internetu na kształtowanie współczesnego sektora informacyjnego. Wyjaśniono terminy broker informacji, infobroker, społeczeństwo informacyjne, szum informacyjny. Przedstawiono krótką historię początków infobrokerstwa. Omówiono najistotniejsze międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia związane z infobrokerstwem. W artykule zaprezentowano charakterystykę kompetencji i umiejętności osoby trudniącej się pozyskiwaniem informacji. Opisano ofertę edukacyjną polskich uczelni kształcących przyszłych brokerów informacji. **Słowa kluczowe:** infobrokerzy, wyszukiwanie informacji, zarządzanie wiedzą.

### Rola Internetu i sieci komputerowych w obiegu informacji

Przekroczenie progu XX wieku otworzyło symboliczne wrota do świata technologii informatycznych i informacyjnych. Wszechobecny proces globalizacji Internetu oraz cyfryzacji danych, bardzo często zmusza przeciętnego obywatela do skorzystania z sieci WWW i komputera. Na przestrzeni ostatniego dwudziestolecia obserwujemy dynamiczny rozwój urządzeń techniki komputerowej i mobilnej. Coraz częściej z ust młodych ludzi padają słowa zarzutu i oburzenia, jeśli nie mogą znaleźć informacji na poszukiwany temat w cyberprzestrzeni. Pierwsze komputery zajmowały powierzchnię kilkudziesięciu m<sup>2</sup>, obecnie zaawansowane elektroniczne funkcje mieszczą się w urządzeniu wielkości dłoni dorosłego człowieka. Nie do wyobrażenia jest, aby w dzisiejszych czasach nawet drobne przedsiębiorstwo nie posiadało strony internetowej ze swoją ofertą produktów i usług. Zmieniła się mentalność społeczeństwa. W dzisiejszej dobie cyfryzacji większość ludzi stała się użytkownikami różnych portali społecznościowych. Biorąc aktywny udział w prowadzeniu swojego profilu zamieszczają posty, zdjęcia, a przede wszystkim swoje dane kontaktowe. Każda instytucja rządowa, oświaty czy kultury posiada swoje internetowe zasoby, które na bieżąco aktualizuje.

W dzisiejszych czasach urządzenia techniki informacyjnej są niezbędne, trudno jest wyobrazić sobie działalność takich komórek jak szpitale, przedsiębiorstwa handlowe, uczelnie, urzędy miejskie bez dostępu do komputera czy sieci. Ich wewnętrzne i scentralizowane bazy danych ułatwiają korzystanie z usług petentom oraz potencjalnym użytkownikom. Niezliczone zasoby informacji dostępne w sieci, szybkość Internetu oraz jego globalny charakter umożliwiły tworzenie ogólnosięwiatowych baz danych, do których dostęp może mieć w tym samym czasie nieograniczona liczba użytkowników. Z powodu ilości informacji (miliony terabajtów) w procesie poszukiwania konkretnych wiadomości dochodzi do powstania zjawiska szumu informacyjnego. W gąszczu zasobów cyfrowych coraz trudniej odnaleźć najistotniejsze i najrzetelniejsze odpowiedzi. Konstytucyjna wolność słowa, prawo do jawnego prezentowania i wygłaszania poglądów, powszechność użytkowania i znajomość narzędzi informatycznych przyczyniły się do nadmiaru informacji. „Mówi się tu o przeciążeniu informacyjnym, eksplozji, bombie informacyjnej, wykładniczym wzroście informacji, zalewie, potopie informacji. Zjawisko to narasta już od połowy 20 w. Jednak obecnie, w związku z rozwojem zasobów WWW, także serwisów i zasobów społecznościowych, przybiera znacząco na sile. W jego wyniku, w odczuciu użytkowników informacji, powstaje „szum informacyjny” – nierównowaga między ilością dostarczanej informacji a możliwością jej przetworzenia przez człowieka. Pojawia się tzw. stres informacyjny (stres poznawczy, info- stres)”<sup>1</sup>.

Wirtualne zasoby sieci to prawdziwa skarbnica wiedzy, każdego dnia ludzie na całym świecie zamieszczają miliony informacji na stronach WWW, coraz częściej próbujemy wyszukać odpowiedzi na nurtujące pytania nie wychodząc z domu. Dynamiczny rozwój polityki informacji doprowadził do powstania niezliczonej ilości e-czasopism, e-magazynów, e-książek, specjalistycznych blogów, forów, naukowych portali, baz danych i wielu innych cyfrowych zasobów. Informacja stała się towarem, który należy znaleźć, przeanalizować i porównać z innym, aby móc wybrać ten najbardziej optymalny.

Machina rozwoju społeczno-gospodarczego napędzana jest chęcią zdobywania i poszerzania wiedzy, która doprowadziła do uformowania się społeczeństwa informacyjnego (z ang. *information society*). Pojęcie to funkcjonuje już od blisko 60 lat w japońskich naukach społecznych<sup>2</sup>. „Społeczeństwa informacyjne wykorzystują informację i wiedzę, w stopniu większym niż kiedykolwiek wcześniej, są określane w różnorodny sposób, np. jako oparte na wiedzy, cyfrowe, postindustrialne, nowe czy też informacyjne”<sup>3</sup>.

<sup>1</sup> Głowacka E., *Ekologia informacji - sposób na choroby informacyjne?*, „Forum Bibliotek Medycznych”, 2009, nr 2, s. 15.

<sup>2</sup> Karvalics L. Z., *Information society what is it exactly? (The meaning, history and conceptual framework of an expression)*, Budapest, 2007, s. 5.

<sup>3</sup> Żelazny R., *Raport Obserwatorium ICT: społeczeństwo informacyjne*, Katowice 2013.

## Edukacja i kompetencje przyszłych brokerów informacji

Kluczowym czynnikiem ekspansji gospodarki rynkowej jest kształcenie zawodowe. Z uwagi na dynamiczny postęp cywilizacyjno-techniczny, proces edukacji nie powinien ustępować w chwili ukończenia uczelni. Obecny rynek pracy przeobraża się w każdej minucie. Zmiany te podyktowane są nowymi potrzebami społeczeństwa, które nierzadko wymuszają innowacyjne technologie. Modyfikacja sektora gospodarczego powinna być poddawana ciągłej analizie przez system szkolnictwa wyższego. Taki proces pomógłby zweryfikować potrzeby rynku pracy. Nie od dziś wiadomo, że uczelnie zabiegają o studentów, z każdym rokiem przybywa nowych kierunków kształcenia urozmaicających ofertę edukacyjną szkół wyższych. Wiodące polskie uniwersytety prześcigają się w otwieraniu nowatorskich bloków studiów i specjalizacji np. konwersja energii odnawialnej, lotnictwo i kosmonautyka czy neurokogniwiistyka to tylko przykłady bogatej oferty dydaktycznej, jaka ukazała się na rynku edukacji w ostatnich latach. Nowe kierunki studiów są tak nietypowe i dostosowane do współczesnych realiów, iż informacja opublikowana na stronie Uniwersytetu Śląskiego w dniu 1 kwietnia 2014 roku o otwarciu nowego kierunku studiów *celebrystyka* nikogo nie zdziwiła<sup>4</sup>.

Opracowanie nowego programu kształcenia wymaga ogromnego zaangażowania merytorycznego, realia dowodzą tego, że o wiele większe korzyści płyną z uaktualnienia istniejącej oferty w postaci dodatkowej specjalizacji, kursu czy warsztatów, niż otwieraniu całkowicie nowego kierunku<sup>5</sup>. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę i informację od pewnego czasu istnieje w Polsce możliwość kształcenia w zawodzie infobrokera. Jakie wymagania stawiane są przed kandydatami tego kierunku? Jakie predyspozycje powinien posiadać przyszły broker informacji? Które uczelnie posiadają taki kierunek w swojej ofercie? Na te i wiele innych pytań odpowiedzi spróbuje dostarczyć niniejszy artykuł.

Słownik *Cambridge Business English Dictionary* definiuje brokera informacji jako osobę zajmującą się pozyskiwaniem płatnych informacji dla klientów<sup>6</sup>. Na łamach czasopisma naukowego „Zagadnienia Naukoznawstwa” czytamy, że „Broker informacji to najczęściej funkcjonująca w języku polskim nazwa określająca pośredników pomiędzy zasobami informacyjnymi, a ludźmi i instytucjami zgłaszającymi na nie zapotrzebowanie”<sup>7</sup>. Elżbieta Paulina Nowak przedstawia brokera informacji jako „specjalistę pośredniczącego w udziela-

<sup>4</sup> Nowy kierunek studiów - *celebrystyka*. In *Uniwersytet Śląski w Katowicach* [online], 2014 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.us.edu.pl/nowy-kierunek-studiow-celebrystyka>.

<sup>5</sup> Kowalska M., *Kształcenie infobrokerów w Toruniu*, „Folia Toruniensia”, [online], 2011, t. 11 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/419/Infobrokerzy.pdf>.

<sup>6</sup> *Information broker*. In *Cambridge Dictionaries Online* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/business-english/information-broker>.

<sup>7</sup> Król A., *Broker informacji - powstawanie nowego zawodu*, „Zagadnienia Naukoznawstwa”, 2004, nr 1, s. 73.

niu wszelkiego rodzaju informacji. Zadaniem infobrokera jest wypreparowanie, wyluskanie pewnego podzbioru informacji, określonego przez zlecony temat. Informacja przez niego dostarczona musi być nie tylko relewantna, powinna również być akredytowana, gwarantowana”<sup>8</sup>.

Trudno jednoznacznie określić definicję brokera informacji. W zrozumieniu idei tej profesji pomocne mogą być zadania i predyspozycje jakie wymagane są od osoby zajmującej się pozyskiwaniem, opracowaniem i udostępnianiem danych. Studia z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej mają charakter interdyscyplinarny — łączą kluczowe elementy wiedzy z każdej dziedziny nauki. W zawodzie brokera informacji niezbędne są kompetencje socjologiczne i informatyczne. Nierzadko sam klient ma trudności w określeniu, jakich informacji tak naprawdę poszukuje. Umiejętnie przeprowadzona rozmowa pomoże jednoznacznie określić rodzaj pożądanej informacji. Należy jednak pamiętać również o drugiej najważniejszej składowej — kompetencjach informatycznych. Znajomość specjalistycznych i interdyscyplinarnych baz danych, źródeł informacji, technicznych umiejętności informatycznych (maskowania liter, umiejętnego doboru słów kluczowych, zawężania fraz wyszukiwawczych) czy znajomość języka angielskiego są niezastąpione podczas przeszukiwania ogromnych zasobów informacyjnych. Analityczne myślenie jest przydatne przy sporządzaniu wszelkiego rodzaju zestawień i raportów. Każda upływająca minuta przynosi nowe informacje, broker informacji musi na bieżąco śledzić nie tylko cyfrowe bazy danych, ale również tradycyjne nośniki danych, takie jak czasopisma czy dzienniki. Rynek usług jest bardzo zróżnicowany, poszukując konkretnych informacji człowiek bardzo często kształtuje swój subiektywny punkt widzenia. Infobroker musi profesjonalnie, rzetelnie oraz całkowicie bezstronnie dokonać analizy i oceny zgromadzonych źródeł informacji. Wrodzona ciekawość i opanowanie również przyczyni się do efektywniejszych poszukiwań danych.

### Początki infobrokerstwa

W 1935 roku we Francji rozpoczęła swoją działalność niewielka agencja SVP („S’il Vous Plait”), która dostarczała płatnych wiadomości przez telefon, niestety nie prosperowała zbyt długo z uwagi na pogarszającą się sytuację finansową. Dwa lata później wznowiono jej działalność poszerzając strukturę o dział zajmujący się marketingiem i promocją, co doprowadziło do późniejszego przełomu. Po II wojnie światowej dzięki fortelowi Maurice de Truckheim SVP nie mogła narzekać na ilość zleceń. Wykorzystując psychologiczną manipulację, skutecznie wmawiano wyższym sferom społeczeństwa, że agencja posiada dostęp do tajnych informacji, które może za opłatą ujawnić. Fortel okazał się tak

---

<sup>8</sup> Nowak E. P., *Broker informacji - odpowiedź na zapotrzebowanie XXI wieku*, „Zagadnienia Informatyki Naukowej”, 2006, nr 1, s. 53.

skuteczny, że z czasem w SVP można było wykupić roczny abonament na „tajne informacje”.

Kolejne lata przynosiły następne sukcesy nie tylko w Europie, ale na całym świecie. W wielu krajach narastało zainteresowanie profesjonalnym wyszukiwaniem informacji. Matthew Lesko ze Stanów Zjednoczonych stworzył bazę danych zawierającą informację o tym jak pozyskać środki finansowe z federalnych agencji rządowych. Idea Matthew Lesko jest nadal kontynuowana jako Washington Researcher<sup>9</sup>.

Pozyskiwanie informacji zarówno w przeszłości jak i obecnie ściśle związane jest z działalnością bibliotek, która od zawsze postrzegana była jako instytucja nie przynosząca dochodów. Pracownicy biblioteki świadczyli usługi wyszukiwania informacji w ramach obowiązków służbowych. Dopiero w połowie XX wieku amerykańscy bibliotekarze zaczęli doceniać swoje nieprzeciętne umiejętności w wyszukiwaniu i pozyskiwaniu informacji oferując swoje odpłatne usługi przedsiębiorstwom handlowym. Z biegiem czasu wzrastała liczba jednostek zajmujących się płatnym wyszukiwaniem informacji, nieunikniona stała się próba zrzeszenia reprezentantów nowoczesnego i dynamicznie rozwijającego zawodu, jakim stał się infobrokering. W 1987 roku z inicjatywy amerykańskiego profesora Marlylina Levine'a powstało Association of Independent Information Professionals (AIIP). Do głównych zadań stowarzyszenia należało szerzenie świadomości pozyskiwania wiedzy, wymiany informacji między infobrokeraми, wdrażanie etycznych zasad rozpowszechniania i pozyskiwania wiadomości. Początkowo organizacja skupiała kilkudziesięciu członków, obecnie ta liczba wzrosła do kilkuset przedstawicieli z całego świata. AIIP organizuje cykliczne konferencje, wydaje własny periodyk poświęcony szeroko rozumianej działalności infobrokerskiej, współpracuje z międzynarodowymi platformami wiedzy (np. ProQuest, Chemical Abstracts) i stowarzyszeniami (np. Society for Technical Communication czy Patent Information User Group)<sup>10</sup>.

Wraz ze wzrostem popularności infobrokerstwa zaczęły pojawiać się inne stowarzyszenia i organizacje skupiające swoją działalność wokół pozyskiwania i wymiany informacji. The European Information Researches Network (EIRENE) to europejska sieć firm, zrzeszająca ponad 60 przedsiębiorstw. „Special Libraries Association (SLA) stowarzyszenie bibliotekarzy i specjalistów informacji; American Society for Information Science Technology (AISIS) — skupiająca specjalistów informacji czy też Society of Competitive Information Professionals (SCIP) zrzeszająca specjalistów zawodowo zajmujących się zbieraniem

<sup>9</sup> Levine M. M., *A brief history of information brokering*, "Bulletin of the American Society for Information Science", [online], 1995, Vol. 21, nr 3 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.asis.org/Bulletin/Feb-95/levine.html>.

<sup>10</sup> AIIP: *Association of Independent Information Professionals* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.aiip.org/>.

informacji o konkurencji”<sup>11</sup>. W Polsce prężnie działa Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji, które integruje osoby na co dzień zajmujące się działalnością informacyjną. W jego szeregach znaleźć można przedstawicieli środowiska akademickiego, analityków rynku, trenerów z dziedziny pozyskiwania informacji czy projektantów baz danych. Celem SPI jest promowanie działalności informacyjnej, ułatwianie zdobywania doświadczenia studentom, integracja środowiska zawodowego oraz integracja i networking osób działających w branży<sup>12</sup>.

### Kształcenie infobrokerów w Polsce

Od kilku lat studia z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej zostały wzbogacone o nowe specjalizacje i kierunki. Uniwersytet Jagielloński w swojej ofercie edukacyjnej na rok 2015/2016 zachęca do podjęcia studiów na kierunku: infobrokering i wywiad rynkowy. Studia mają charakter podyplomowy, zajęcia odbywają się w formie niestacjonarnej. Program nauczania został podzielony na 4 bloki tematyczne w wymiarze 182 godzin, realizujące zagadnienia z następujących obszarów:

- Infobrokering, wywiad rynkowy — specyfika zawodów,
- Klient — użytkownik informacji,
- Technologia informacyjna w pracy brokera informacji,
- Wyszukiwanie, ocena i prezentacja informacji.

W trakcie nauki student poszerza wiedzę, umiejętności praktyczne oraz społeczne, niezbędne w działalności informacyjnej. Zajęcia dostarczają wiadomości na temat specyfiki zawodu infobrokera w Polsce i na świecie. Poruszają kwestie związane z etyką zawodu, umiejętną komunikacją z klientem, a przede wszystkim efektywnym wykorzystaniem nowoczesnych i tradycyjnych źródeł danych. Po ukończeniu studiów absolwent może realizować ścieżkę rozwoju zawodowego w profesji infobrokera, freelancera, pracownika informacji, specjalisty wywiadu gospodarczego, a przede wszystkim nowoczesnego bibliotekarza<sup>13</sup>.

Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oferuje Podyplomowe Studia Infobrokerstwa i Zarządzania Informacją. Zajęcia odbywają się w formie niestacjonarnej, w wymiarze 250 godzin w ciągu dwóch semestrów. Studia podkreślają użyteczny aspekt zależności pomiędzy wiedzą, człowiekiem a rozwojem techniki informacyjnej. Przeznaczone są dla absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów ma-

<sup>11</sup> Wenta U., *Broker informacji nowy zawód na nowe czasy*, „Bibliotekarz Zachodniopomorski”, 2007, nr 2, s. 38.

<sup>12</sup> *Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.spi.org.pl/>.

<sup>13</sup> *Uniwersytet Jagielloński Elektroniczna Rejestracja Kandydatów* [online], 2015 [dostęp 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: [https://www.erk.uj.edu.pl/studia/katalog/rok\\_rekrutacji/15/widoczno-sc/t/tryb\\_ubiegania/s](https://www.erk.uj.edu.pl/studia/katalog/rok_rekrutacji/15/widoczno-sc/t/tryb_ubiegania/s).

gisterskich wszystkich kierunków, którzy pragną nabyć wiedzę i umiejętności z zakresu organizacji i zarządzania zasobami informacyjnymi. Program studiów przewiduje między innymi przedmioty: public relations, broker informacji, trening umiejętności interpersonalnych, architektura informacji czy użyteczność serwisów WWW<sup>14</sup>.

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego oferuje edukację na kierunku brokering informacji. Studia prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym (w obu przypadkach obejmują 3 lata, tj. 6 semestrów). Po drugim roku student ma możliwość wyboru jednej z 6 specjalizacji:

1. Metody i narzędzia infobrokeringu
2. Metody szyfrowania i ukrywania tekstów
3. Perspektywy rozwoju Internetu
4. Pracownia infobrokeringu
5. Systemy informacyjno-wyszukiawcze z elementami Web Mitingu
6. Webwriting – tworzenie tekstów do Internetu.

Studia przygotowują przyszłych specjalistów, którzy odpłatnie będą świadczyć usługi z wyszukiwania informacji na określony temat. Poszerzają wiedzę z zakresu źródeł informacji, medycyny, biznesu, finansów, prawa czy ochrony środowiska. Kształtują umiejętności wyszukiwawcze niezbędne do pozyskania relevantnych informacji<sup>15</sup>.

Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie zachęca do podjęcia studiów podyplomowych na kierunku brokierstwo informacji (infobrokering). Na swojej stronie internetowej zamieściła obszerny opis istoty zawodu brokera informacji, jego przyszłości na rynku usługowym oraz korzyści jakie wynikają z podjęcia tej ścieżki zawodowej<sup>16</sup>.

Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie urozmaicił swoją ofertę edukacyjną oferując kierunek: zarządzanie dokumentacją, infobrokerstwo i archiwistyka. Zajęcia odbywają się w formie studiów podyplomowych przez 2 semestry. Siatka zajęć przewiduje między innymi następujące przedmioty: podstawy informatyki dla urzędnika, elektroniczne zarządzanie dokumentacją, dostęp do informacji publicznej czy prawo archiwalne. Interdyscyplinarny charakter studiów poszerza późniejsze ścieżki zawodowe. Absolwent zarządzania dokumentacją, infobrokerstwa

<sup>14</sup> *Podyplomowe Studia Infobrokerstwa i Zarządzania Informacją*. In *Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii UMK* [online], 2015 [dostęp 2015-06-02]. Dostępny online w World Wide Web: <http://www.inibi.umk.pl/infobrokerstwo/profil.html>.

<sup>15</sup> *Brokering informacji*. In *Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online], 2015 [dostęp: 201506-02]. Dostępny w World Wide Web <http://www.ka.edu.pl/rekrutacja-studia-1-stopnia/wziks/brokering-informacji/>.

<sup>16</sup> *Brokierstwo informacji (infobroker)*. In *Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://wssmia.edu.pl/podyplomowe/brokerstwo-informacji-infobroker/>.

i archiwistyki ma możliwość podjęcia pracy nie tylko w sektorze szeroko rozumianej działalności informacyjnej, ale również w administracji, ośrodkach kultury i oświaty. Warunkiem przyjęcia na studia jest posiadanie świadectwa ukończenia studiów licencjackich, inżynierskich lub magisterskich<sup>17</sup>. W ofercie Instytutu są też studia stacjonarne I stopnia: infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka.

Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oferuje studia podyplomowe nie tylko z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, ale również na kierunku archiwistyka współczesna i infobrokerstwo. Zajęcia odbywają się w trybie niestacjonarnym przez 2 semestry w wymiarze 210 godzin. Studia skierowane są do osób mających styczność z obiegiem informacji. Absolwent kierunku poszerzy umiejętności w zakresie wyszukiwania, selekcjonowania i gromadzenia danych, zwłaszcza tych, które utraciły swoją wartość. Pogłębi swoją wiedzę z zakresu przetwarzania, formatowania i konwersji informacji zapisanych w postaci dźwięku czy obrazu. Nabyta wiedza i umiejętności związane z pozyskiwaniem i dystrybucją informacji pomogą absolwentowi w późniejszej pracy zawodowej<sup>18</sup>.

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Łódzkiego kształci specjalistów ds. pozyskiwania danych na kierunku broker informacji. Studia mają charakter podyplomowy, zajęcia rozłożone są na 2 semestry w łącznym wymiarze 225 godzin. Zajęcia poszerzą wiedzę z zakresu obiegu, pozyskiwania oraz udostępniania informacji z uwzględnieniem najważniejszych obszarów nauki i gospodarki. Prawdopodobnie z uwagi na niewystarczającą liczbę kandydatów kierunek w roku akademickim 2014/2015 nie został otworzony, jednak studia z zakresu infobrokerstwa nadal widnieją na oficjalnej liście studiów podyplomowych Uniwersytetu Łódzkiego<sup>19</sup>.

Dynamiczny rozwój sieci komputerowych i zasobów internetowych przyczynił się do nadmiaru informacji. Coraz częściej poszukując danych na określony temat napotykamy mnóstwo zbędnych wiadomości. Pomimo wysoce rozwiniętego rynku informatycznego w Polsce nadal istnieje duży odsetek społeczeństwa, któremu brak podstawowych umiejętności wyszukiwawczych. Tego typu osoby bardzo często odwiedzają biblioteki w nadziei znalezienia odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Od współczesnego bibliotekarza wymaga się elastycznego podejścia do potrzeb użytkownika — od znalezienia podstawowych informacji, aż po przeszukiwanie międzynarodowych zasobów baz danych. Na rynku

<sup>17</sup> Zarządzanie dokumentacją, infobrokerstwo i archiwistyka. In *Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny online w World Wide Web: [http://historia.up.krakow.pl/?page\\_id=7133](http://historia.up.krakow.pl/?page_id=7133).

<sup>18</sup> Archiwistyka współczesna i infobrokerstwo. In *Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: [http://www.uwm.edu.pl/human/index.php?option=com\\_content&view=article&id=160&Itemid=2](http://www.uwm.edu.pl/human/index.php?option=com_content&view=article&id=160&Itemid=2).

<sup>19</sup> Studia podyplomowe na Uniwersytecie Łódzkim: broker informacji. In *Uniwersytet Łódzki* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.uni.lodz.pl/studia/studium,tematyka,451>.

istnieje wiele firm, które oferują kursy i szkolenia z zakresu obsługi komputera, przeszukiwania zasobów cyfrowych czy wyszukiwania informacji<sup>20</sup>.

Polskie uczelnie posiadają bogatą ofertę studiów z zakresu infobrokerstwa. Większość z nich ma formę studiów podyplomowych. Kierunki z obszaru bibliotekoznawstwa i informacji naukowej mają charakter interdyscyplinarny, co pomaga w poszerzeniu wiadomości z różnych dziedzin nauki. Zdobyta wiedza zdobyta pozwala na realizację profesjonalnych zadań w instytucjach kultury, biznesu, administracji, nauki. Studia dostarczają niezbędnych wiadomości dotyczących pozyskiwania, przetwarzania oraz udostępniania danych. Bibliotekarz nieustannie powinien poszerzać wiedzę, uaktualniać posiadane wiadomości, a przede wszystkim rozwijać umiejętności informacyjne, tak bardzo pożądane w dzisiejszej dobie globalnej cyfryzacji.

#### Bibliografia:

1. AIIP: *Association of Independent Information Professionals* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.aiip.org/>.
2. *Archwistyka współczesna i infobrokerstwo*. In *Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: [http://www.uwm.edu.pl/human/index.php?option=com\\_content&view=article&id=160&Itemid=2](http://www.uwm.edu.pl/human/index.php?option=com_content&view=article&id=160&Itemid=2).
3. *Brokering informacji*. In *Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web <http://www.ka.edu.pl/rekrutacja-studia-1-stopnia/wziks/brokering-informacji/>.
4. *Brokerstwo informacji (infobroker)*. In *Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://wssmia.edu.pl/podyplomowe/brokerstwo-informacji-infobroker/>.
5. Głowacka E., *Ekologia informacji – sposób na choroby informacyjne?*, „Forum Bibliotek Medycznych”, 2009, nr 2, s. 15.
6. *Infobrokering i zarządzanie informacją – nabór na kurs e-learningowy*. In *Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.sbp.pl/arttykul/?cid=13226>.
7. *Information broker*. In *Cambridge Dictionaries Online* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/business-english/information-broker>.
8. Karvalics L. Z., *Information society what is it exactly? (The meaning, history and conceptual framework of an expression)*, Budapest, 2007, s. 5.
9. Kowalska M., *Kształcenie infobrokerów w Toruniu*, „Folia Toruniensia”, [online], 2011, t. 11 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/419/Infobrokerzy.pdf>.

---

<sup>20</sup> *Infobrokering i zarządzanie informacją - nabór na kurs e-learningowy*. In *Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.sbp.pl/arttykul/?cid=13226>.

10. Król A., *Broker informacji — powstawanie nowego zawodu*, „Zagadnienia Naukoznawstwa”, 2004, nr 1, s. 73.
11. Levine M. M., *A brief history of information brokering*, “Bulletin of the American Society for Information Science”, [online], 1995, Vol. 21, nr 3 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.asis.org/Bulletin/Feb-95/levine.html>.
12. Nowak E. P., *Broker informacji — odpowiedź na zapotrzebowanie XXI wieku*, „Zagadnienia Informacji Naukowej”, 2006, nr 1, s. 53.
13. *Nowy kierunek studiów — celebrystyka*. In *Uniwersytet Śląski w Katowicach* [online], 2014 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.us.edu.pl/nowy-kierunek-studiow-celebrystyka>.
14. *Podyplomowe Studia Infobrokerstwa i Zarządzania Informacją*. In *Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii UMK* [online], 2015 [dostęp 2015-06-02]. Dostępny online w World Wide Web: <http://www.inibi.umk.pl/infobrokerstwo/profil.html>.
15. *Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.spi.org.pl/>.
16. *Studia podyplomowe na Uniwersytecie Łódzkim: broker informacji*. In *Uniwersytet Łódzki* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.uni.lodz.pl/studia/studium,tematyka,451>.
17. *Uniwersytet Jagielloński Elektroniczna Rejestracja Kandydatów* [online], 2015 [dostęp 2015-06-02]. Dostępny w World Wide Web: [https://www.erk.uj.edu.pl/studia/katalog/rok\\_rekrutacji/15/widocznosc/t/tryb\\_ubiegania/s](https://www.erk.uj.edu.pl/studia/katalog/rok_rekrutacji/15/widocznosc/t/tryb_ubiegania/s).
18. Wenta U., *Broker informacji nowy zawód na nowe czasy*, „Bibliotekarz Zachodniopomorski”, 2007, nr 2, s. 38.
19. *Zarządzanie dokumentacją, infobrokerstwo i archiwistyka*. In *Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-02]. Dostępny online w World Wide Web: [http://historia.up.krakow.pl/?page\\_id=7133](http://historia.up.krakow.pl/?page_id=7133).
20. Żelazny R., *Raport Obserwatorium ICT: społeczeństwo informacyjne*, Katowice 2013.

#### Informacja o autorze:

mgr Agnieszka Tomasik — absolwentka studiów magisterskich kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Śląskim, pracownik Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, doktorantka w dziedzinie nauk humanistycznych — bibliologia i informatologia na Uniwersytecie Śląskim; e-mail: [agnieszka\\_tomasik@interia.pl](mailto:agnieszka_tomasik@interia.pl).